sygn. akt: **D 17/22**

ORZECZENIE

dnia (…) roku

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
w składzie:

Przewodniczący: radca prawny **Anna Jakubowska-Rybczyńska**
Sędziowie: radca prawny **Paweł Cegiełko- sprawozdawca**
radca prawny **Wojciech Boryc**

Protokolant Joanna Kowalska

w obecności **Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie:** radcy prawnej **Pauliny Bartoszcze Savci** oraz radcy prawnego **Jaromira Miaskowskiego**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu (…) r., (…) r., (…) r.

sprawy **radcy prawnego (…) (nr wpisu (…))**, syna (…), ur. (…) r. w (…), zam. ul. (…)

obwinionego to, że w okresie od dnia (…) r. do dnia (…) r., działając jako pełnomocnik p. (…), pomimo powzięcia informacji, że w dniu (…) r. Sąd Rejonowy (…) w (…) z siedzibą w (…), (…) w sprawie o sygn. akt (…) wydał niekorzystny wyrok na rzecz jego Mocodawcy oraz że Mocodawca rozważa możliwość wniesienia apelacji od powyższego wyroku, uchybił ustawowemu terminowi do wystąpienia do sądu orzekającego z wnioskiem o uzasadnienie ww. wyroku, w konsekwencji czego uniemożliwiło to Mocodawcy uzyskanie uzasadnienia wyroku oraz ewentualne odwołanie się od niekorzystnego rozstrzygnięcia tj. o czyn z art. 64 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1166) w związku z art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

I. Uznaje Obwinionego radcę prawnego (…) winnym tego, że:

w okresie od dnia (…) r. do dnia (…) r., działając jako pełnomocnik p. (…), pomimo powzięcia informacji, że w dniu (…) r. Sąd Rejonowy (…) w (…) z siedzibą w (...), (…) w sprawie o sygn. akt (…) wydał niekorzystny wyrok na rzecz jego Mocodawcy oraz że Mocodawca rozważa możliwość wniesienia apelacji od powyższego wyroku, uchybił ustawowemu terminowi do wystąpienia do sądu orzekającego z wnioskiem o uzasadnienie ww. wyroku, w konsekwencji czego uniemożliwiło to Mocodawcy uzyskanie uzasadnienia wyroku oraz ewentualne odwołanie się od niekorzystnego rozstrzygnięcia

tj. o czyn z art. 64 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1166) w związku z art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

i za ten czyn na postawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych wymierza Obwinionemu radcy prawnemu (…) karę dyscyplinarną upomnienia.

II. Na podstawie art. 70^6 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych zasądza od Obwinionego radcy prawnego (…) na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie koszty postępowania dyscyplinarnego w wysokości 1.911 zł (słownie: jeden tysiąc dziewięćset jedenaście złotych 00/100).

Przewodniczący	Członkowie	
……	……..	……
r.pr. Anna Jakubowska-Rybczyńska	r.pr. Paweł Cegiełko	r.pr. Wojciech Boryc

Sygn. akt **D 17/22**

Uzasadnienie

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie we wniosku o ukaranie z dnia (...) r., w sprawie prowadzonej pod sygn. akt RD-(…) (k. (…)-(…)), zarzucił radcy prawnemu (…), że „w okresie od dnia (…) r. do dnia (…) r., działając jako pełnomocnik p. (…), pomimo powzięcia informacji, że w dniu (…) r. Sąd Rejonowy (...) w (…) z siedzibą w (…), (…) w sprawie o sygn. akt (…) wydał niekorzystny wyrok na rzecz jego Mocodawcy oraz że Mocodawca rozważa możliwość wniesienia apelacji od powyższego wyroku, uchybił ustawowemu terminowi do wystąpienia do sądu orzekającego z wnioskiem o uzasadnienie ww. wyroku, w konsekwencji czego uniemożliwiło to Mocodawcy uzyskanie uzasadnienia wyroku oraz ewentualne odwołanie się od niekorzystnego rozstrzygnięcia, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166) w związku z art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego."

W trakcie dochodzenia zostało ustalone, że radca prawny (…) reprezentował (…) przed Sądem Rejonowym (…) w (…) z siedzibą w (…) w sprawie o sygn. akt (…). Na przełomie (…) r. radca prawny (…) przebywał na urlopie i dlatego nie stawił się osobiście na terminie rozprawy w dniu (…) r., na którym był zastępowany przez ustanowionego substytuta. W tym dniu sąd zamknął rozprawę i odroczył ogłoszenie wyroku na dzień (..) r. Na ogłoszeniu wyroku nikt się nie stawił. Sąd wydał wyrok oddalający powództwo (…). Niezwłocznie po powrocie z urlopu, tj. (…) r., radca prawny (…) zawiadomił drogą mailową (…) o niekorzystnym wyroku i umówił z nim spotkanie. (…) oświadczył, że zamierza odwołać się od wyroku, w związku z czym radca prawny (…) w dniu (…) r. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku wraz z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia. Postanowieniem z dnia (…) r. sąd oddalił ten wniosek.

Powyższe ustalenia, w ocenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie, „potwierdzają, że radca prawny uchybił ustawowemu terminowi do wystąpienia do sądu orzekającego z wnioskiem o uzasadnienie wyroku co miało negatywne skutki dla jego Mocodawcy a ocena jego zachowania musi być negatywna", bowiem oznacza „nienależytą staranność przy wykonywaniu czynności zawodowych", której nie może usprawiedliwiać nieobecność radcy prawnego spowodowana urlopem.

W odpowiedzi na wniosek o ukaranie z dnia (…) r. (k. (…)), radca prawny (…) wniósł o uniewinnienie i podniósł, że brak złożenia „w terminie wniosku o uzasadnienie wyroku w

żaden sposób nie zamknął skarżącemu prawa do jego zaskarżenia. Radca prawny przedstawił skarżącemu bezzasadność i bezcelowość wnoszenia środka zaskarżenia w przedmiotowej sprawie jednocześnie deklarując gotowość do sporządzenia apelacji", na dowód czego do odpowiedzi na wniosek o ukaranie załączony został wydruk z korespondencji mailowej do skarżącego z dnia (…) r. Radca prawny (…) powołał się także na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., sygn. III CZP 89/20, mówiące, że „w sprawach, w których wyrok sądu pierwszej instancji zapadł - jak w niniejszej sprawie - przed 7 listopada 2019 r., termin do wniesienia apelacji rozpoczął bieg według starych przepisów. Strona mogła zatem wnieść apelację według tych reguł nawet już po 7 listopada 2019 r., a przepis intertemporalny (art. 9 ust. 4 ustawy nowelizującej), nakazujący do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych od 7 listopada 2019 r. stosować przepisy nowe, nie może mieć zastosowania do kwestii obliczania terminów, które rozpoczęły bieg przed wejściem w życie tych przepisów. Stąd też skarżący miał możliwość zaskarżenia wyroku."

Przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym obwiniony wniósł o uniewinnienie, a oskarżyciel o wymierzenie kary upomnienia (k. (…)v).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie ustalił następujący stan faktyczny.

Obwiniony radca prawny (…) reprezentował (…) przed Sądem Rejonowym (…)w (…) z siedzibą w (…) w sprawie o sygn. akt (…) przeciwko (…) w (…) o obniżenie czynszu najmu (pełnomocnictwo ogólne na k. (…), pozew na k. (…), pismo procesowe na k. (…), doręczenie na k. (…), elektroniczne potwierdzenie odbioru na k. (…), protokół z przebiegu mediacji na k. (…), zawiadomienie na k. (…), protokół na k. (…)). W dniu (…) r. sąd zawiadomił obwinionego radcę prawnego o terminie rozprawy wyznaczonym na dzień (…) r. (zawiadomienie na k. (…), elektroniczne potwierdzenie odbioru na k. (…), wyjaśnienia obwinionego radcy prawnego na k. (…)). O tym terminie rozprawy nie wiedział skarżący (…), m. in. dlatego, że obwiniony radca prawny nie poinformował go o nim (zeznanie (…) na k. (…)). Na przełomie (…) r. obwiniony radca prawny (...) przez trzy tygodnie przebywał na urlopie i dlatego nie stawił się osobiście na terminie rozprawy w dniu (…) r. (wyjaśnienia obwinionego radcy prawnego na k. (…)). Był wówczas zastępowany przez ustanowionego substytuta w osobie radcy prawnego (…) (pełnomocnictwo substytucyjne na k. (…), protokół na k. (…), wyjaśnienia obwinionego radcy prawnego na k. (…)). W tym dniu sąd zamknął rozprawę i odroczył ogłoszenie wyroku na dzień (…) r. (protokół na k. (…)). Po rozprawie pełnomocnik substytucyjny przekazał drogą elektroniczną obwinionemu radcy prawnego informacje o sprawie, a obwiniony radca prawny nie kontaktował się już ze swoim zastępcą w tej sprawie (wyjaśnienia obwinionego radcy prawnego na k. (…), zeznanie świadka (…) na k.

(…)v). Radca prawny (…) nie kontaktowała się w tej sprawie ze współpracującym wówczas z obwinionym radcą prawnym aplikantem radcowskim (…) (zeznania świadka (…)na k. (…)v i zeznania świadka (…) na k. (…)v). Na ogłoszeniu wyroku nikt się nie stawił (protokół na k. (…)). Sąd wydał wyrok oddalający powództwo (…) (wyrok na k. (…)). Obwiniony radca prawny ani przed wyjazdem na urlop, ani po powzięciu wiadomości o zamknięciu rozprawy i wydaniu niekorzystnego dla mocodawcy wyroku nie wydał żadnych instrukcji co do czynności, których należy dokonać w przedmiotowej sprawie współpracującemu wówczas z nim aplikantowi radcowskiemu (…) [zeznania świadka (…) na k. (…)v, wydruk maila z dnia (…) r. na k. (…): „ja byłem trzy tygodnie poza europą i otrzymałem od pracowników jedynie informację o niekorzystnym wyroku- stąd tez wszelkie szczegóły ustalę jutro (jestem w Polsce drugi dzień)"]. Niezwłocznie po powrocie z urlopu, tj. (…) r., radca prawny (…) zawiadomił drogą mailową (…) o niekorzystnym wyroku (wydruk maila na k. (…)). W odpowiedzi (…) przekazał obwinionemu radcy prawnemu swoją decyzję o tym, że zamierza odwołać się od wyroku (wydruk maila na k. (…), zeznania (…) na k. (…)), w związku z czym obwiniony radca prawny (…) w dniu (…) r. sporządził wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku wraz z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia (wnioski na k. (…)). Z kolei w wiadomości mailowej obwiniony radca prawny poinformował (…) o tym, że „od listopada zmieniły się przepisy w zakresie składania apelacji. Nie złożenie wniosku o uzasadnienie w zasadzie tą możliwość wyklucza. W dniu dzisiejszym więc złożyłem wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku wraz z wnioskiem o uzasadnienie wyroku i opłatą 100 zł." (wydruk maila na k. (…), zeznania (…) na k. (…)). Postanowieniem z dnia (…) r. sąd oddalił wniosek o przywrócenie terminu (postanowienie na k. (…)), a postanowieniem z dnia (…) r. sąd odrzucił wniosek o uzasadnienie wyroku (postanowienie na k. (…)). Obwiniony radca prawny nie sporządził i nie wniósł apelacji w przedmiotowej sprawie (zeznania (…) na k. (…), wyjaśnienia obwinionego na k. (…)).

Obwiniony radca prawny (…) nie przyznał się do winy. W przebiegu postępowania dyscyplinarnego nie kwestionował faktu, że nie złożył wniosku o uzasadnienie wyroku w ustawowym terminie, ani iż nie sporządził i nie wniósł apelacji w przedmiotowej sprawie. Twierdził, że „O ile dobrze pamiętam (współpracujący wówczas z obwinionym radcą prawnym aplikant radcowski (…) – (…).) miał złożyć wniosek o uzasadnienie." (wyjaśnienia obwinionego radcy prawnego na k. (…)). Odmiennie zeznał świadek (…), który nie pamięta takiego polecenia (zeznania na k. (…)v). Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie dał wiary tym wyjaśnieniom i jednocześnie uznał za wiarygodne zeznania świadka (…). Zacytowane twierdzenie obwinionego radcy prawnego pojawiło się bowiem dopiero w odpowiedzi na

pytanie sądu. Obwiniony radca prawny nie powołał się na tę istotną okoliczność ani wówczas, gdy składał wyjaśnienia po przedstawieniu zarzutów, ani w odpowiedzi na wniosek o ukaranie. Dodatkowo twierdzenie to nie zostało wyrażone w sposób stanowczy, lecz zakładało występowanie wątpliwości: „O ile dobrze pamiętam". W ocenie sądu, był to element linii obrony obwinionego, który nie znalazł potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym. Poza przedstawionymi wyżej zeznaniami świadka (…), nie potwierdza stanowiska obwinionego radcy prawnego także treść wiadomości mailowej wysłanej do (…) bezpośrednio po powrocie obwinionego radcy prawnego z urlopu, w którym obwiniony radca prawny przyznaje, że w danej chwili wie jedynie o niekorzystnym rozstrzygnięciu, a szczegóły sprawy będzie dopiero ustalał.

Następnie istnieje zgodność między wyjaśnieniami obwinionego radcy prawnego i zeznaniami świadka (…) co do okoliczności, że nie ustalili oni między sobą złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku przez pełnomocnika substytucyjnego.

W świetle okoliczności wprost wynikającej z wiadomości mailowej autorstwa obwinionego radcy prawnego skierowanej do (…) o braku możliwości wniesienia apelacji bez wcześniejszego złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, sąd nie mógł obdarzyć wiarą wyjaśnień obwinionego radcy prawnego, który w oparciu o powołane orzeczenie Sądu Najwyższego twierdził następnie przeciwnie. Nie budzi wątpliwości, że obwiniony radca prawny w terminie trzech tygodni od ogłoszenia wyroku nie sporządził i nie wniósł apelacji, a do upływu tego terminu nie został jeszcze rozstrzygnięty wniosek obwinionego radcy prawnego o uzasadnienie wyroku złożony razem z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego złożenia, co nastąpiło postanowieniem sądu z dnia (…) r.

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom obwinionego radcy prawnego także w tej części, w której obwiniony radca prawny przekonuje, że pokrzywdzony (…) przyznał, iż w przedmiotowej sprawie apelacji nie należało wnosić. Jednoznacznie przeciwna okoliczność wynika bowiem z korespondencji mailowej i spójnych z nią zeznań (…), który podjął decyzję o wniesieniu apelacji, a następnie konsekwentnie ją podtrzymywał.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, wina obwinionego radcy prawnego, ani okoliczności czynu nie budzą wątpliwości.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie zważył, co następuje.

Radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej w szczególności za postępowanie sprzeczne z prawem i zasadami etyki (por. art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych).

Z przepisu art. 3 ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że radca prawny wykonuje zawód

ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego. Z kolei staranność wynikająca z wiedzy prawniczej, to należyta staranność uwzględniająca profesjonalny charakter działania radcy prawnego (por. art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego), uzupełniona obowiązkiem wykonywania przez radcę prawnego czynności zawodowych sumiennie i rzetelnie (por. art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego).

Chociaż odpowiedzialność dyscyplinarna radcy prawnego ma charakter represyjny, to delikty dyscyplinarne nie zostały określone w sposób właściwy dla ustawodawstwa karnego. Zarówno powołane wyżej przepisy ustawy o radcach prawnych stanowiące podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego, jak i postanowienia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego podkreślają rolę zawodu radcy prawnego, którego wykonywanie jako zawodu zaufania publicznego, ma stanowić jedną z gwarancji praworządności przez pełnienie swojej misji społecznej i służby na rzecz ochrony praw i wolności osób w demokratycznym społeczeństwie (por. preambuła do Kodeksu Etyki Radcy Prawnego). Z tego względu w rękach samorządu zawodowego radców prawnych pozostawiona została piecza nad wykonywaniem zawodu radcy prawnego zgodnie z prawem, zasadami etyki, godnością zawodu i obowiązkami zawodowymi. Sąd dyscyplinarny składający się z radców prawnych o określonym doświadczeniu zawodowym, kolegialnie ocenia zachowanie obwinionego radcy prawnego jako pewnego zdarzenia historycznego, porównując je z wzorcem prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego w ustalonych okolicznościach.

W realiach niniejszej sprawy należy stwierdzić, że na radcy prawnym reprezentującym w procesie sądowym klienta, który przegrał sprawę w pierwszej instancji, ciążył obowiązek skutecznego złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, chyba że radca prawny został z tego obowiązku wyraźnie zwolniony przez swojego klienta. W tej konkretnej sprawie, złożenie wniosku o uzasadnienie wyroku było traktowane, zarówno przez pokrzywdzonego, jak i obwinionego radcę prawnego, jako czynność otwierająca drogę do późniejszego wniesienia apelacji. Dlatego samo złożenie wniosku o uzasadnienie nie miałoby znaczenia z punktu widzenia interesu pokrzywdzonego, gdyby obwiniony radca prawny sporządzi i wniósł apelację w terminie trzech tygodni od dnia ogłoszenia wyroku, do czego ostatecznie nie doszło. Takie stanowisko sądu dyscyplinarnego zostało podyktowane postrzeganiem roli zawodowego pełnomocnika procesowego jako osoby, która przez umowę z klientem przyjmuje na siebie ciężar wykonywania wszelkich czynności w toku procesu leżących w interesie klienta. Przy czym dla sądu dyscyplinarnego nie ma znaczenia ani wyrażona wobec klienta ocena co do hipotetycznego niepowodzenia w przypadku wniesienia apelacji, ani zbieg w czasie zamknięcia rozprawy

i ogłoszenia wyroku z przebywaniem obwinionego radcy prawnego na urlopie. Obwiniony radca prawny jeszcze w dniu (…) r. wyrażał, w wiadomości mailowej do pokrzywdzonego, gotowość sporządzenia apelacji, której ostatecznie nie sporządził. Ocena, czy wniesienie apelacji leży w interesie pokrzywdzonego należy do samego pokrzywdzonego. Pokrzywdzony domagał się wniesienia apelacji. Obwiniony radca prawny tego nie uczynił, jednocześnie nie podjął żadnych innych działań leżących w interesie klienta.

W przypadku wystąpienia przeszkody uniemożliwiającej radcy prawnemu osobiste wykonywanie poszczególnych czynności zawodowych, których tok wynika z decyzji sądu, radca prawny ma obowiązek ustanowić zastępstwo. Dotyczy to także przypadku przebywania na urlopie. Radca prawny znając prawo procesowe i praktykę sądową, powinien mieć świadomość poszczególnych terminów, w tym powinien przewidzieć, że sąd zamknie rozprawę i ogłosi orzeczenie już w dniu (...) r. Dlatego obwiniony radca prawny powinien zadbać o skuteczne złożenie wniosku o uzasadnienie wyroku w trakcie swojego urlopu przez inną osobę, czego nie zrobił, a co świadczy o niedołożeniu przez obwinionego radcę prawnego należytej staranności.

Przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy, w tym łagodzących odpowiedzialność obwinionego, w postaci, po pierwsze, tego, że czyn obwinionego radcy prawnego nie został popełniony umyślnie, lecz na skutek niezachowania staranności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu mógł przewidzieć i po drugie, tego, iż obwiniony po raz pierwszy dopuścił się popełnienia deliktu dyscyplinarnego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał za odpowiednią reakcję wymierzenie obwinionemu najłagodniejszej spośród kar dyscyplinarnych, kary dyscyplinarnej upomnienia (por. art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych).

Orzekając o zwrocie kosztów postępowania przez obwinionego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, uwzględniono ich zryczałtowany charakter i ustawową zasadę, zgodnie z którą w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony (por. art. 70(6) ust. 1 i 2 zdanie pierwsze ustawy o radcach prawnych i § 1 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i § 3 ust. 1 uchwały Nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. ws. Określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego).

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w orzeczeniu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 70^4 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych od niniejszego orzeczenia stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości przysługuje odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych

w Warszawie za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie w terminie czternastu dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …….. ……..……

r.pr. Anna Jakubowska-Rybczyńska r.pr. Paweł Cegiełko r.pr. Wojciech Boryc